

[Arne Larsen.]

i udsigt, men at presse en ny udvikling frem ved hjælp af bare 1 pct. af vore årlige investeringer forekommer mig ikke helt sandsynligt.

Vi har haft en jævn stigning i folketallet i Danmark gennem de sidste menneskealdre. I dag har vi ca. 4,5 mill. indbyggere, og de er fordelt sådan, at 1,5 mill. bor i Storkøbenhavn, 1,5 mill. i provinsbyerne, og 1,5 mill. indbyggere udgør landbefolkningen. Hvis udviklingen fortsætter som hidtil, vil vi år 2000 have 2,5 mill. indbyggere i hovedstaden, i provinsbyerne ligeledes 2,5 mill., og landbefolkningen vil være gået tilbage til ca. 1 mill. indbyggere.

Forholdet mellem landbefolkningen og bybefolkningen har over et længere tidsrum ændret sig kolossalt. I 1850 rummede byområderne $\frac{1}{5}$ af landets samlede befolkning, i dag rummer de $\frac{2}{3}$ af befolkningen, uanset at denne samtidig er blevet 3 gange så stor som i 1850. Hovedparten af landets befolkning er således allerede nu og vil i stigende grad fremover blive byboere. Forholdet mellem Storkøbenhavn og de øvrige bysamfund er derimod ret konstant. Igen-nem de sidste 100 år har disse 2 grupper, hovedstaden og købstæderne, været lige store og har i dette tidsrum hver for sig opsuget halvdelen af tilvæksten til landets bybefolkning. Denne udvikling er jo sket takket været den industrialisering, vort land har været ude i gennem de sidste menneskealdre. Derudover har landbruget været ude i en mekanisering, som har overflødiggjort en hel del arbejdskraft. I de sidste 10 år har landbrugserhvervet skubbet ca. 10 000 beskæftigede fra sig pr. år takket være mekaniseringen. Heldigvis, kan man sige, er størsteparten af disse mennesker blevet opsuget andetsteds, i byerne, og er blevet beskæftiget i byerhvervene.

Ser man på, hvor de industribeskæftigede er placeret, viser det sig, at over halvdelen af disse bor i hovedstadsområdet, altså at Storkøbenhavn industrimæssigt set er mere udviklet end det øvrige land tilsammen. Nu er det så — som også flere ærede ordførere har været inde på — man er begyndt at tale om, at denne udvikling er katastrofal og meningsløs, at København er vokset alt for meget, og at der må

gøres noget for at vende denne udvikling. Indrømmes skal det, at hovedstadens vækst skaber kolossale problemer af forskellig art, og at det på mange områder er ved at nærme sig det katastrofale.

Jeg tænker her i første række på boligproblemet: at der findes tusinder af overbefolkede lejligheder, at mange mennesker må tage til takke med det allerværste i så henseende, at kvarterer som det såkaldte „Klondyke“ i Tårnby opstår, hvor folk må bo i usunde træskure, at spekulanter udnytter boligsituationen på det groveste, at der er opstået en jordhunger uden lige; folk ønsker at skabe deres egne hjem, men der er gået uhyggelig spekulation i jordpriserne. Det hedder sig nu, at det bedre kan betale sig at dyrke københavnere end at dyrke agurker, for folk er jo snart sagt parat til at betale, hvad det skal være, for at få en plet jord at bygge på; og nu skal det ligefrem være filantropi at sælge ikke-byggemodne jordlodder til en pris af 10 000 kr. pr. stk.

Jeg tænker ligeledes på trafikproblemerne, som jo også på mange måder er ved at have nået det katastrofale.

Jeg forventer da også, at den høje regering er klar over alle disse ting og snarest vil fremkomme med forslag, der gør en ende på disse alvorlige problemer såvel for befolkningen i hovedstadsområdet som for befolkningen i andre storbyområder.

Spørgsmålet er så, om man skal erkende, at bl. a. København er ved at nå sin maksimale størrelse, og om man skal sætte ind for at bremse hovedstadsområdets udvikling eller man skal søge ved planlægning at lede den ind i fornuftige og hensigtsmæssige baner. Jeg tror, man skal gøre begge dele. Det er meget vanskeligt at bremse en storbys vækst, det er, som om en sådan udvikling næsten ikke er til at få under kontrol. Andre steder i verden har man forsøgt det og ikke alle steder med lige stort held; men givetvis kan man ved indgreb og foranstaltninger få en udvikling til at gå i en bestemt retning. Vi er da også indforstået med, at kan vi nå til en fornuftig udvikling i hovedstadsområdet, og kan vi få en langt stærkere industriudvikling i det øvrige land, vil det afgjort være til gavn for Københavns egne beboere. Vi vil finde, at en sådan udvikling vil være rigtig. Dette problem er det vel også hen-